

2014-2015 SVETSKA GODINA PROTIV NEUROPATSKOG BOLA

International Association for the Study of Pain

2014-2015

Epidemiologija Neuropatskog bola: Koliko je neuropatski bol čest i kakav je njegov impakt?

Neuropatski bol

Neuropatski bol (*v. fact sheet* "Šta je neuropatski bol?") može nastati zbog povrede ili bolesti, koje se dešavaju u perifernom ili centralnom nervnom sistemu.

Prevalencija i incidencija

- Opšte populacione studije, upotrebljavajući validne skrining instrumente, nalaze da 7-8% odraslih, imaju hronični bol sa neuropatskim karakteristikama.
- Incidencija (novi slučajevi) neuropatskog bola nađena u holandskoj studiji, ukazuje na oko 8 slučajeva na 1 000 osoba /godišnje.
- Studija u Nemačkoj nalazi da 37% osoba, koje zbog hroničnog bola u donjem delu leđa, a koji posećuju ambulante primarne zdravstvene zaštite, imaju predominantno neuropatski bol. Ova brojka obuhvata 14% žena i 11% muškaraca.
- U Ujedinjenom Kraljevstvu, 26% osoba sa dijabetesom, imaju periferni neuropatski bol. U svetu, smatra se da ova brojka obuhvata 47 miliona osoba, što će se povećavati sa porastom prevalencije dijabetesa (od 2.8% u 2000. na procenjenih 4.4% u 2030.).
- Od 33 miliona ljudi širom sveta, zaraženih HIV-om, oko 35% imaju neuropatski bol, koji neadekvatno odgovara na standardne tretmane.
- Jedna studija u Norveškoj nalazi da 40% osoba imaju perzistentni bol posle operacije, a četvrtina ovih slučajeva ima bol sa neuropatskim karakteristikama. Posthirurški neuropatski bol je jači i perzistentniji, nego ne-neuropatski posthirurški bol.
- Približno 20% (18.7–21.4%) osoba sa malignitetom imaju neuropatski bol, koji je povezan sa kancerom, kao rezultat bolesti ili njenog tretmana.
- Incidencija herpes zoster-a je oko 25%. Studije u USA i Holandiji nalaze da će 2.6%, odnosno 10%, razviti hroničnu postherpetičku neuralgiju.

Impakt

- Bol sa neuropatskim karakteristikama, uopšte, jači je i udružen sa lošijim zdravljem u svakoj izmerenoj dimenziji u poređenju sa ne-neuropatskim bolom.
- Zdravstveni kvalitet života individua sa neuropatskim bolom ocenjuje se kao nizak zbog kliničke depresije, koronarne arterijske bolesti, akutnog infarkta miokarda, loše kontrolisanog dijabetesa. Kvalitet života zavisniji je od jačine neuropatskog bola, nego od njegovog uzroka.
- U studiji Ujedinjenog Kraljevstva, 17% onih, koji imaju bol sa neuropatskim karakteristikama, ocenjuju kvalitet života "gore nego smrt".

Prevenција

- Smanjenje incidencije, prevalencije i impakta neuropatskog bola, moguće je obraćanjem pažnje na opšte i specifične faktore rizika i tretmane poznate efektivnosti.
- Opšti faktori rizika za neuropatski bol, slični su onima za hronični bol uopšte, a uključuju starije životno doba, ženski pol, fizička inaktivnost, sa rastućim dokazom o genetskim faktorima. Većina ovih faktora nisu podložni modifikaciji, ali ukazuju na nivo celokupnog rizika.
- Faktori specifičnog rizika uključuju one, koji povećavaju rizik od osnovnog stanja, kao i one koji povećavaju rizik od neuropatskog bola, kada je ovo stanje prisutno. Na primer, incidencija dijabetesa mogla bi se smanjiti obraćanjem pažnje na dijetu i vežbanje. Ako je dijabetes prisutan, obraćanje pažnje na kontrolu glikemije, smanjiće početak bolne neuropatije.
- Slično, smanjenje potrebe za operacijom (na primer, poboljšanje celokupnog zdravlja i fitnesa) i izbegavanje nepotrebne operacije, smanjiće incidenciju posthirurškog neuropatskog bola. Pri operaciji, mlađi imaju višu incidenciju takvog bola, a istraživanje u toku, usmereno je na ispitivanje različitih hirurških tehnika, perioperativnog otklanjanja bola i obraćanja pažnje na psihološke faktore.

2014-2015
SVETSKA
GODINA
PROTIV
NEUROPATSKOG
BOLA

International Association for the Study of Pain

2014-2015

- Skoro uvođenje vakcine protiv herpes zoster-a u nekim zemljama, pomoći će smanjenju incidencije herpes zoster-a i njegove posledice, postherpetičke neuralgije.
- Poboljšanja antiretroviralnih lekova za HIV, rezultira nižom incidencijom tretman zavisnog neuropatskog bola, ali takođe i dužem preživljavanju, a otuda i celokupnoj višoj prevalenciji HIV - povezanog neuropatskog bola. Otuda, od vitalne važnosti je da se napori u sprečavanju HIV-a, nastave.
- Svesnost o neuropatskom bolu (pacijenti i profesionalci) i dostupnost efikasnoj prevenciji i tretmanima, najvažniji su faktori za preveniranje, smanjenje incidencije, prevalencije i impakta neuropatskog bola.

Literatura

1. Bennett MI, Rayment C, Hjermstad M, Aass N, Caraceni A, Kaasa S. Prevalence and aetiology of neuropathic pain in cancer patients: a systematic review. *Pain* 2012;153:359–65.
2. Johansen A, Romundstad L, Nielsen CS, Schirmer H, Stubhaug A. Persistent postsurgical pain in a general population: prevalence and predictors in the Tromsø study. *Pain* 2012;153:1390–6.
3. Smith BH, Torrance N. Neuropathic pain. In: Croft P, editor. *Chronic pain epidemiology: from aetiology to public health*. Oxford: Oxford University Press; 2011. p 209–33.
4. Reda H, Greene K, Rice FL, Rowbotham MC, Petersen KL. Natural history of herpes zoster: late follow-up of 3.9 years (n=43) and 7.7 years (n = 10). *Pain* 2013;154:2227–33.
5. Torrance N, Lawson K, Afolabi E, Bennett MI, Serpell MG, Dunn KM, Smith BH. Estimating the burden of disease in chronic pain with and without neuropathic characteristics: Does the choice between the EQ-5D and SF-6D matter?. *Pain* 2014;Epub Jul 11.
6. Van Hecke O, Austin S, Smith BH, Khan R, Torrance N. Neuropathic pain in the general population: a systematic review of epidemiological studies. *Pain* 2014;155:654–62.
7. Wild S, Roglic G, Green A, Sicree R, King H. Global prevalence of diabetes. estimates for the year 2000 and projections for 2030. *Diabetes Care* 2004;27:1047–53.